

Warszawa, dnia 17 sierpnia 2021 r.

**KOMENDANT GŁÓWNY
STRAŻY GRANICZNEJ**

KG-CU-ZSS.072.9.2021

**ZASTĘPCZYNI RZECZNIKA PRAW
OBYWATELSKICH**

PANI HANNA MACHIŃSKA

Szanowna Pani Rzecznik,

w nawiązaniu na pisma XI.541.88.2021.AS z dnia 12 sierpnia 2021 r. w sprawie sytuacji na granicy polsko-białoruskiej i podejmowanych przez Straż Graniczną działań będących odpowiedzią na zwiększającą się liczbę cudzoziemców przekraczających granicę wbrew przepisom prawa, poniżej przedstawiam stanowisko w przedmiotowej sprawie.

W związku z utrzymującym się zjawiskiem wzmożonej nielegalnej migracji na polsko-białoruskim odcinku granicy państwowej, związanego ze zintensyfikowanym napływem obywateli państw trzecich o nieuregulowanym statusie prawnym, Straż Graniczna w wyniku porozumienia z Urzędem ds. Cudzoziemców podjęła działania mające na celu zwiększenie dostępnych miejsc w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców, poprzez:

- zaadaptowanie i uruchomienie z dniem 2 sierpnia 2021 r. budynku ośrodka dla cudzoziemców w Białej Podlaskiej na potrzeby Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Białej Podlaskiej,
- zaadaptowanie i uruchomienie z dniem 12 sierpnia 2021 r. kompleksu budynków ośrodka dla cudzoziemców w Czerwonym Borze na potrzeby Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Białymstoku (oddział rodzinny).

W rezultacie tych zmian rolę ośrodka recepcyjnego decyzją Urzędu ds. Cudzoziemców przejął tymczasowo z dniem 26 lipca 2021 r. ośrodek w Kolonii Horbów.

Ponadto aktualnie prowadzone są uzgodnienia z Ośrodkiem Szkoleń Poligonowych Wojsk Lądowych w Wędrzynie w celu pozyskania dodatkowych miejsc, które będą mogły zostać zaadoptowane na potrzeby umieszczania tam cudzoziemców.

Dodatkowo, mając na uwadze konieczność zapewnienia pełnej obsługi administracyjnej zatrzymanych cudzoziemców uruchomiono tzw. centra rejestracji cudzoziemców w Połowcach, z dniem 6 sierpnia br. (na bazie budynku przejętego od wojewody) oraz w Dubiczach Cerkiewnych, z dniem 12 sierpnia br. (na bazie dostosowanego do obecnych działań budynku SG), które wspomagają działania placówek SG w zakresie czynności podejmowanych wobec zatrzymanych cudzoziemców.

Z uwagi na pilny charakter podejmowanych działań, a także konieczność zapewnienia właściwej obsady kadrowej nowo adaptowanych miejsc strzeżonych ośrodków w Białej Podlaskiej i w Białymstoku oraz centrów rejestracji cudzoziemców wsparto te lokalizacje kadrowo poprzez czasowe delegowania odpowiedniej liczby funkcjonariuszy z innych oddziałów Straży Granicznej posiadających niezbędną na danym stanowisku wiedzę i doświadczenie.

Należy także wskazać, że na podstawie *Decyzji Z-4/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 lipca 2021 r., w sprawie użycia oddziałów i pododdziałów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej do pomocy Straży Granicznej w trybie art. 11b ust. 1 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej* wsparcia w ochronie granicy państwowej funkcjonariuszom Straży Granicznej udzielają Siły Zbrojne RP.

Odnosząc się natomiast już do zadanych przez Panią Rzecznik pytań, poniżej przekazuję wszelkie dostępne w tym zakresie informacje.

Ad 1-2

Pierwsze czynności administracyjne wobec zatrzymanych cudzoziemców wykonywane są na terenie placówek SG właściwych ze względu na miejsce zatrzymania, lub też w powołanych centrach rejestracji cudzoziemców w Połowcach lub w Dubiczach Cerkiewnych. Następnie po orzeczeniu przez sąd o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku i wydaniu stosowanego postanowienia w tej sprawie cudzoziemcy przewożeni są do strzeżonych ośrodków dla cudzoziemców Straży Granicznej, w tym z wykorzystaniem zaadoptowanych na ten cel innych budynków, o czym mowa na wstępie pisma.

Na chwilę obecną na potrzeby strzeżonych ośrodków zaadaptowano budynki ośrodków dla cudzoziemców Urzędu ds. Cudzoziemców zlokalizowanych w Białej Podlaskiej i w Czerwonym Borze. Ich dostosowanie polegało na:

- zapewnieniu odpowiedniego zabezpieczenia kadrowego (wspartego przez system oddelegowań doświadczonych funkcjonariuszy),
- zapewnieniu odpowiedniej liczby środków transportu według identyfikowanych potrzeb,
- zapewnieniu wyżywienia oraz zabezpieczenia opieki medycznej,
- zapewnieniu odpowiedniej liczby sprzętu kwaterunkowego,
- zapewnieniu dostępu do systemu nauki począwszy od 1 września,

a także na podjęciu prac nad przygotowaniem systemu ochronnego oraz zabezpieczeń technicznych obiektów, w tym zabezpieczeń infrastruktury teleinformatycznej.

Na dzień 16 sierpnia 2021 r. stan obłożenia strzeżonych ośrodków dla cudzoziemców przedstawiał się jak poniżej:

Miejsce Ośrodka	Oddział	Liczba miejsc	Liczba wolnych miejsc	Liczba Umieszczonych
Biała Podlaska	Rodzinny*	150	11	139
	SUMA	150	11	139
Białystok	Męski	148	3	145
	Rodzinny Czerwony Bór*	147	31	116
	SUMA	295	34	261
Kętrzyn	Małoletni bez opieki	15	0	15
	Rodzinny	223	74	149
	Męski	105	0	105
	SUMA	343	74	269
Krosno Odrzańskie	Męski	80	0	80
	SUMA	80	0	80
Lesznów	Męski	90	0	90
	SUMA	90	0	90
Przemyśl	Męski (areszt)	33	25	8
	Męski (ośrodek)	95	8	87
	SUMA	128	33	95
	SUMA	1 086	152	934

* budynek UdsC

Ad 3

Na odcinku granicy z Białorusią w okresie od 7 czerwca do 7 sierpnia 2021 r. w związku z przekroczeniem granicy państwowej wbrew przepisom Straż Graniczna ujęła łącznie 625 cudzoziemców, w tym 183 małoletnich cudzoziemców w wieku do 17 lat oraz 23 cudzoziemców w wieku 18 lat (do danych statystycznych wiek liczony rocznikowo). Małoletni to głównie obywatele Afganistanu (107 osób w wieku do 17 roku życia i 16 osób w wieku 18 lat) oraz obywatele Iraku (54 osoby w wieku do 17 roku życia i 5 osób w wieku 18 lat).

Małoletnich bez opieki nie odnotowano.

Jednocześnie informuję, że z uwagi na dużą dynamikę sytuacyjną dane za ostatni tydzień znajdują się jeszcze na etapie przetwarzania analitycznego.

Ad 4

W ciągu ostatnich dwóch miesięcy, w porównywalnym okresie czasu, tj. od 7 czerwca do 7 sierpnia 2021 r. łącznie 933 cudzoziemców zostało objętych 607 wnioskami o udzielenie ochrony międzynarodowej na całym terytorium RP.

Z uwagi na to, że większość cudzoziemców składa wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej nie bezpośrednio po zatrzymaniu na granicy, lecz na etapie późniejszym,

często już w trakcie pobytu w strzeżonym ośrodku, nie ma możliwości sporządzenia zestawień łączących fakt zatrzymania cudzoziemca po uprzednim przekroczeniu granicy z faktem złożenia przez tę samą osobę wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Obywatelstwo	Liczba przyjętych wniosków	Liczba osób objętych wnioskami
Afganistan	141	167
Algieria	5	5
Armenia	4	7
Azerbejdżan	1	1
Bangladesz	5	5
Bez obywatelstwa (Art. 1 Konwencji z 1954)	1	1
Białoruś	230	343
Egipt	4	4
Etiopia	3	3
Gruzja	10	11
Gwinea	1	1
Irak	5	5
Iran	10	11
Jemen	1	1
Kazachstan	1	5
Kuba	6	7
Liban	2	2
Litwa	1	1
Macedonia	1	1
Mołdowa	1	1
Mongolia	1	1
Nepal	1	1
Niemcy	1	1
Nieokreślone / Inne	1	1
Pakistan	3	3
Rosja	102	249
Sri Lanka	3	3
Syria	15	15
Tadżykistan	9	16
Turcja	4	7
Turkmenistan	2	2
Ukraina	31	51
Zimbabwe	1	1
RAZEM	607	933

Ad 5

Osoby zatrzymane, wobec których wszczynane jest postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu, otrzymują w języku zrozumiałym (dostępnym obecnie w 18 wersjach językowych) „Pouczenie o zasadach i trybie postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu”. Pouczenie to w punkcie 2 stanowi, że wszczęcie postępowania w sprawie

zobowiązania do powrotu nie ogranicza możliwości złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – w takiej sytuacji wszczęte postępowanie w sprawie zobowiązania do powrotu zostaje zawieszane na czas rozstrzygnięcia sprawy w sprawie ochrony międzynarodowej przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Pouczenie to wręczane jest w trakcie pierwszych czynności administracyjnych i sporządzania dokumentacji. Fakt zapoznania się cudzoziemca z treścią pouczenia cudzoziemiec potwierdza własnoręcznym podpisem.

Z wyrazami szacunku,

gen. dyw. SG Tomasz Praga

/podpisano kwalifikowanym certyfikatem elektronicznym/